

ממשק הפרה הממליטה והטיפול הראשוני בוולד

יום ההמלטה הוא רגע חשוב מאד בחיי הפרה והעגלה. יממה זו של מעבר מפרה הרה לפרה חולבת ויונק לידה, היא קריטית ולתחושת המחבר, אין מספיק תשומת לב לחשיבות ומשמעות הארוע •

ד"ר שמואל ברוקשטיין

הפרוטוקול הסביר בעיניי ליום ההמלטה הוא:

- א. השגחה צמודה על הפרה הממליטה.
- ב. מעורבות (לאו דווקא התערבות) נכונה בהמלטה.
- ג. חליבת הפרה שהמליטה ואיסוף הקולוסטרום בצורה היגיינית.
- ד. טיפול בוולד – טבילת טבור – הגמעה בקולוסטרום בכמות ובאיכות (עמידה בתקנים) המתאימה.
- ה. השגחה צמודה על הפרה הממליטה ידוע שהשגחה אינטנסיבית על תא ההמלטה ומעורבות נכונה מונעת תמותה בהמלטה, ראיתי זאת בניחוחי העדרים שאני מבצע במסגרת ביקורי בריאות העדר.

כיום גם הטכנולוגיה מגויסת לעניין בניטור התנהגות הפרה לפני ההמלטה ושליחת התראה לרפתן לגבי המלטה המתקרבת. תא המלטה צריך להיות נקי ומרופד כהלכה. מעורבות נכונה בהמלטה, רבות דובר בנושא, התערבות מוקדמת ומשיכה של הוולד בכוח יתר (מכשיר המלטה) כשהפרה אינה מרוככת ומוכנה יכול לגרום לנזק שילווה את הפרה לאורך כל התחלובה – נזק אנטומי לאזור הבושת שיגרום לשאיבת אוויר או צבירת שתן בווגינה ולדלקת כרונית במערכת המין שתמנע התעברות עתידית!

"החקלאית" ביצעה הכשרות בממשק קבלת המלטה לאורך השנים (ד"ר מוטי ליברבוים) גם לצוות וגם לעובדים התאילנדים. דבר נוסף, חליבת הפרה שהמליטה ואיסוף הקולוסטרום בסיוורים שלי ברפתות התחלתי לתחקר את הצוות תוך כמה שעות הפרה שהמליטה נחלבת. והתמונה המסתמנת היא שהפרה הממליטה יכולה לחכות עם עטין נפוח מחלב עד החליבה העוקבת לשעת ההמלטה מחליבה מיידית ועד 6-8 שעות! בטבע הוולד לאחר ההמלטה קם תוך מספר דקות ויונק מהאם את הקולוסטרום מה שמקנה לו חיזוק למערכת החיסונית שלו מחד וכן שחרור האוקסיטוצין שנגרם כרפלקס נאורו-הורמונלי בפרה גורם גם לכיווץ הרחם והתנקות טבעית שלה לאחר ההמלטה. באנלוגיה

כמובן שחשוב לתחזק את ציוד החליבה הזה גם ברמה הגיינית נאותה (עדיף כד נירוסטה על דלי פלסטיק) תהליך איסוף הקולוסטרום חייב להיות בצורה היגיינית

הגמעת הוולד בקולוסטרום תקני

כל התמונות שבמאמר זה צולמו ברפת יואב צור ז"ל בבאר טוביה

תכשירי אדמה מכתשים להדברת זבובים במשק החקלאי

אוסקר*

להדברת רימות זבובים
ליישום במשטחי זבל, מצבורי
אשפה או כל מקום אחר המועד
להתפתחות דגירה של זבובים.

סניור

להדברת קרציות, פרעושים
וזבובים במבני משק ריקים

ניתן להשיג ברשתות שיווק
תשומות לחקלאות

*השימוש והיישום מותרים לבעלי
היתר הדברה לחרקים בלבד

אדמה מכתשים
תברואה ווטרינריה

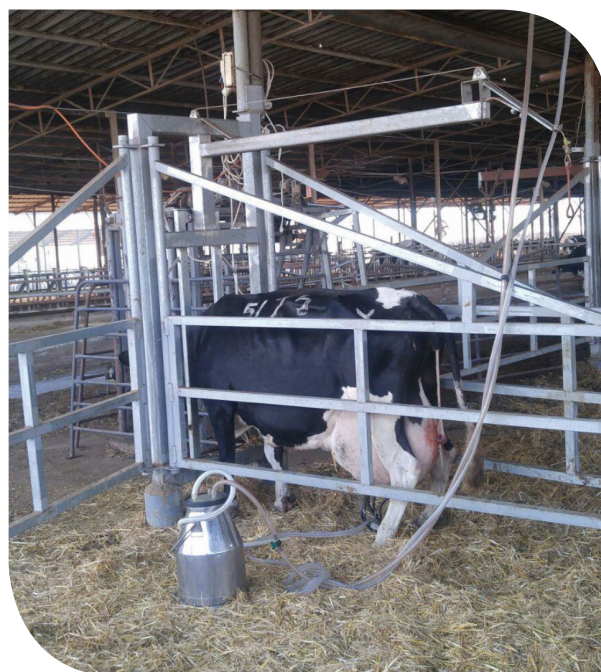
להדברה טובה יותר!

לתהליך הטבעי הייתי ממליץ בחום לחלוב מידית (תוך שעה עד שעתיים) את הפרה בעזרת מכונת חליבה ניידת שתהיה בתאי המלטה לצורך זה. כמובן שחשוב לתחזק את ציוד החליבה הזה גם ברמה הגיינית נאותה (עדיף כד נירוסטה על דלי פלסטיק). תהליך איסוף הקולוסטריום חייב להיות בצורה הגיינית.

סיכום מחקר אוסטרלי

- להלן סיכום מחקר שבוצע באוסטרליה ברפתות של צפון ויקטוריה בנושא <http://dx.doi.org/10.3168/jds.2016-11200> מטרת המחקר הייתה לבדוק:
1. ממשק הטיפול והאכסון של הקולוסטריום ברפת.
 2. ריכוז הנוגדנים ורמת הזיהום החיידקי בקולוסטריום שניתן לעגלות.
 3. שיעור העגלות שקבלו קולוסטריום העומד בתקן.
 4. בדיקת גורמי הסיכון לזיהום החיידקי של הקולוסטריום.

המחקר התבצע ב-24 רפתות ב רוצ'סטר ויקטוריה אוסטרליה. 10 דגימות נלקחו מכל רפת ס"ה 240 דגימות. כל רפת בצעה את איסוף הקולוסטריום מהפרות בצורה הרוטינית שלה. 58 אחוז מהדגימות עמדו בדרישה של ספירת חיידקים בקולוסטריום של מתחת ל-100,000 יוצרי מושבות (cfu) לסמ"ק חלב. 94% מהדגימות עמדו בדרישות לספירת קוליפורמים של פחות מ-10,000cfu לסמ"ק. בסיכום כל הדרישות הסטנדרטיות מהקולוסטריום הכוללות ספירת חיידקים, ספירת קוליפורמים ורמת נוגדנים, רק 58 אחוז מהדגימות עמדו בסטנדרט. כידוע נוכחות חיידקים בקולוסטריום גורמת לפגיעה בספיגת הנוגדנים מהמעיל למחזור הדם של הוולד ומגבירה את הסיכון לתחלואה ותמותה ביונקיה! ממצאים אלה מראים שמספר גדול של עגלות נמצא בסיכון גבוה לתחלואה ותמותה. באותה יממה של המלטה חשוב להקדיש לנושא חליבת הפרה ואיסוף נקי של הקולוסטריום בכלים מחוטאים. לא להשאיר קולוסטריום עומד

חליבה מיידית באמצעות מכשיר חליבה נייד, כשעתיים לאחר המלטה ושאית הקולוסטריום

שמירה על תא המלטה נקי יבש ומרופד כהלכה

לחץ הזיהום מהוולד וייתן לו התחלה טובה בדרך הארוכה של הגדילה והפיכה לפרת חלב עתידית. חשוב לזכור: המקצוענות ברפת נמצאת בפרטים הקטנים! ▲

שלבי ההמלטה

I. שלב ההכנה

(א) 2-6 שעות (פרה)

10-4 שעות (עגלה)

סימנים: הרחה תכופה של הקרקע, חסר מנוחה, **רביצה וקימה**, ירידה דרסטית בתאבון, התבודדות, **זנב מורם**, הפרשות תכופות שתן וצואה
(ב) הרפייה והתרחבות צוואר הרחם (15 ס"מ)
(ג) הולד מאמץ מנח המלטה
(ד) כיווצי רחם מתגברים - כל 15 דקות.
(ה) **שקית השתן** (chorioallantois) נכנסת לנרתיק (שקית בהירה ורדודה עם נימי דם).

II. 1-2 שעות

- כיווצי רחם מתגברים (צירים) כל 2-5 דקות. עליה במשך הציר ובתכיפות.
- הולד נכנס לתעלת הלידה (לאגן)
- לחץ הולד על צוואר הרחם והנרתיק (Ferguson's reflex)
- **תעלה פתוחה ורציפה מהרחם עד שפתי הנרתיק**
 - מתחילים כיווצי בטן חזקים. (**צירי לחץ**)
 - **שקית הנזלים** ("water bag"-amion) נכנסת לנרתיק (**צבע כחול אפור כמעט ללא נימי דם**). הולד נדחף החוצה.

בדלי בחום היום אלא להכניס מידית לקירור. כמובן המלצה חמה לרכוש מפסטר ולפסטר את הקולוסטרום ובכך להקטין את רמת הזיהום החיידקי. פסטור גם יעזור במניעת מחלות מדבקות העוברות לוולד מהאם כגון בת שחפת ו-BLV. חשוב לזכור שפסטור עלול להפחית את רמת הנוגדנים בתוצר הסופי וכדאי לפצות עם הגמעה של נפח גדול יותר לש קולוסטרום לוולד בשעות הראשונות לאחר ההמלטה. מצורפת רשימה העוסקת בנושא. טיפול ביילוד הגמעה של הוולד בקולוסטרום תקני, טבילת טבור והכנסה למלונה נקיה - כל זה יוריד את

מתוך סדנת המלטות "המלטה נכונה" של ד"ר מוטי ליברובים

כיצד נגדיר המלטה ("נועה")

לפי רמת התערבות

- ללא
- קלה
- משמעותית
- ניתוח קיסרי/חיתוך ולד
- * **Feto-Pelvic Incompatibility** - הגורם העיקרי להמלטה קשה

- ❖ מבין חיות משק לפרות האחוזי הגבוה של המלטות קשות
- ❖ גזע הולשטיין- הגבוה מבין גזעי החלב בהמלטות קשות

עלויות של המלטות קשות

- **בניצור חלב** --- 41%
- **בפוריות** --- 34%
- **תחלואה ומוות פרה ועגל** --- 25%

מתי להתערב

כלל חשוב: אין להתערב מוקדם מדי ולא מאוחר מדי

- o כשהפרה "מבקשת" לפי סימנים וניסיון
- o עיפה
- o לא במנוחה
- o אדישה
- o ירידה בתכיפות הלחיצות
- o פרה ועגלה בשלב I יותר מ-4 שעות
- o עגלה בשלב II : *במשך שעה בלי התקדמות משמעות רצון.
- o פרה בשלב II * במשך חצי שעה ללא התקדמות
- o * הפסקה בלחיצות לפרק זמן שעולה על 15-20 דק'
- o שלב II : להתערב מיד * המלטה אחורית (5% מהמלטות)
- o * המלטת תאומים (1.2% מבכורות, 7.3% פרות)
- o שקית הנוזלים נקרעה וההמלטה לא הושלמה תוך שעותיים
- o Rule of Thumb – 2 רגלים במשך שעותיים (2 בשעותיים)

תא המלטה

- ❖ קרוב למכון ולמשרד.
- ❖ 12 מ"ר (מרחב עבודה)
- ❖ רצפה לא חלקה
- ❖ ריפוד נקי ולא אבקתי
- ❖ לא משמש פרות חולות
- ❖ מוגן מפגעי טבע (גשם, רוחות)
- ❖ מואר, מאוורר, ללא עצמים בולטים
- ❖ עול (נמוך)

- ❖ זולין
- ❖ רצועת המלטה
- ❖ משאבה וצינור להכנסת נוזלים
- ❖ C.M.C ג'ל (carboxy methyl cellulose)
- ❖ טיפות החיאה (רספירוט, דופראם)
- ❖ משאבת החיאה
- ❖ חבלים עבים וחלקים
- ❖ ראשיה
- ❖ שרוול פלסטיק חד פעמיים.
- ❖ מקל משיכה

Dor.Ky D&D Ltd.
דורה קי פיתוח ושיווק בע"מ

דור פליי +IGR Dor Fly

הפתרון האולטימטיבי נגד זבובים במבני משק חקלאיים

• התכשיר היחיד המשלב קוטל בוגרים ו-IGR לקטילת הזבובים הבוגרים ולהדברת הרימות

• הפעולה הכפולה של התכשיר נותנת פתרון יעיל לטווח ארוך

2 in 1

טלפון: 08-9333474, אורן: 050-2246719, פקס: 08-9330109
Email: dorky@netvision.net.il ■ www.dorky.co.il אתר החברה: